

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

197

Vragen van het lid **Krol** (Krol) aan de Minister-President over de uitlatingen van de Minister-President tijdens het debat over *de uitkomst van de Europese Top inzake het herstellfonds (d.d. 9 september 2020)* (ingezonden 11 september 2020).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Financiën) (ontvangen 28 september 2020).

Vraag 1 en 2

Wat is volgens u de definitie van «eurobonds»?

Wat is volgens u de definitie van «schuldmutualisering»?

Antwoord 1 en 2

Bij schuldmutualisering gaat het om het gemeenschappelijk financieren van elkaars begrotingstekorten en overheidsschulden. Wat eerst individueel werd gefinancierd wordt dan gemeenschappelijk gedaan. Bij eurobonds wordt vaak gedacht aan de meest verregaande vorm van schuldmutualisering: een zogenaamde *joint and several* garantie tussen de eurozonelanden onderling. Bij een dergelijke variant zijn landen aanspreekbaar op elkaars volledige schuld, hetgeen in potentie aanzienlijke nadelen heeft zoals *moral hazard* bij minder kredietwaardige eurozonelanden en hogere rentekosten voor kredietwaardigere eurozonelanden. Ook bij minder vergaande varianten van eurobonds, waarbij sprake is van gedeeltelijke mutualisatie van schulden, wordt doorgaans gedacht aan het structureel gemeenschappelijk financieren van (een deel van) elkaars tekort en schuld.

Vraag 3, 4, 5 en 6

Hoe vertaalt het kabinet de volgende uitlating gedaan door de Franse president Macron via de officiële twitter account van het Élysée op 21 juli 2020 over de uitkomsten van de Europese Top: «*Une première: les 27 pays de l'Union Européenne vont créer une dette commune pour financer ensemble les investissements de l'après-crise.*»¹

Hoe zijn uw uitspraken tijdens het debat over de uitkomst van de Europese Top inzake het herstellfonds (d.d. 9 september 2020) te rijmen met de afspraken in het regeerakkoord «Vertrouwen in de toekomst» (pagina 52: «*Het gemeenschappelijk financieren van schulden van EU-lidstaten is ongewenst. De EU dient geen schuldengemeenschap te worden. Leidend voor het kabinet*

¹ Twitter @Élysée, 21 juli 2020, <https://twitter.com/elysee/status/1285489539042222097?s=21>

is daarom dat er geen verdere stappen in de richting van een transferunie worden gezet, ook niet door het invoeren van (vormen van) eurobonds.» en met de uitlatingen van de heer Macron?²

Is het herstellfonds aan te merken als (een vorm van) eurobonds? Zo nee, waarom niet?

Is het herstellfonds aan te merken als een schuldengemeenschap zoals bedoeld in het regeerakkoord en zoals omschreven door president Macron van Frankrijk? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3, 4, 5 en 6

Er is met het herstelinstrument geen sprake van het structureel gemeenschappelijk financieren of garanderen van schulden en tekorten van de lidstaten. Lidstaten blijven verantwoordelijk voor hun eigen begrotingsbeleid en de financiering daarvan. Het gaat bij het herstelinstrument om een tijdelijke en ingekaderde mobilisering van middelen via EU-obligaties, om EU-programma's mee te financieren. Dit leidt tot een schuld van de Unie en is in die zin dus een gemeenschappelijke schuld, zoals president Macron heeft opmerkt. Deze vorm van financiering is echter niet nieuw en wordt ook toegepast bij het EFSM (European Financial Stabilisation Mechanism), de betalingsbalansfaciliteit en SURE (European instrument for temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency). Omdat het een schuld van de Europese Unie betreft staan de lidstaten uiteindelijk garant voor de terugbetaling ervan, naar rato van hun BNI-aandeel in het BNI van de EU27. Er is dus geen sprake van een zogenoemde *joint and several* garantie zoals bij eurobonds vaak wordt voorgesteld. Ten opzichte van de reeds bestaande instrumenten die gefinancierd worden via EU-schuld is voor het herstelinstrument nieuw dat de middelen ook gebruikt kunnen worden voor het doen van uitgaven, terwijl de middelen bij de andere instrumenten uitsluitend als leningen aan lidstaten kunnen worden verstrekt. Met de overeengekomen waarborgen ten aanzien van de tijdelijkheid en uitzonderlijkheid van deze constructie, de aangepaste verhouding tussen subsidies en leningen en de verzwaarde besluitvormingsprocedure voor de uitkering van herstelsteun uit de *Recovery and Resilience Facility*, is volgens het kabinet een aanvaardbaar kader tot stand gekomen.

Vraag 7

Tijdens het debat over de uitkomst van de Europese Top inzake het herstellfonds (d.d. 9 september 2020) antwoordde u op mijn vragen: «*Ik ben geen monetair expert*». Heeft, nu u blijkens uw eigen uitlatingen onvoldoende monetaire expertise bezit, wel monetaire experts geraadpleegd voordat u Nederland voor bijna 40 jaar committeerde (tot 2058) aan het EU-herstellfonds van 1.800 miljard euro dat langdurige zware financiële gevolgen voor Nederland heeft? Zo ja wie? Zo nee, waarom niet?³

Antwoord 7

De Nederlandse overheid heeft voldoende deskundigheid in huis.

Vraag 8

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór de Algemene Financiële Beschouwingen?

Antwoord 8

Ja.

² Regeerakkoord «Vertrouwen in de toekomst, 10 oktober 2017, pagina 52.

³ Handelingen II, vergaderjaar 2019–2020, nr. 99, debat over de uitkomst van de Europese Top inzake het herstellfonds.